

Granskning av årsredovisning 2015

Region Jönköpings län

EY

Building a better
working world

Innehåll

1. Inledning	2
1.1 Bakgrund och syfte.....	2
1.2 Revisionsfrågor	2
1.3 Avgränsning och omfattning	2
1.4 Revisionskriterier.....	3
2. Ny organisation och resultatuppföljning	4
2.1 Redovisningssystemets uppbyggnad och verksamhetsrapporter	4
2.2 Driftsredovisning	5
2.3 Redovisning per nämnd	7
3. Resultatanalys.....	8
4. Rättvisande räkenskaper.....	9
4.1 Granskningens genomförande	9
4.2 Bokslutsprocessen	9
4.3 Redovisningsprinciper	9
4.4 Uppföljning av iakttagelser från tidigare år.....	10
4.5 Iakttagelser vid revision av resultat- och balansräkningar.....	11
4.6 Granskning av intern kontroll - redovisningsrevision.....	12
5. God ekonomisk hushållning	13
5.1 Balanskravet	13
5.2 Finansiella mål	13
5.3 Verksamhetsrelaterade mål.....	14
6. Svar på revisionsfrågor.....	18

1. Inledning

1.1 Bakgrund och syfte

I kommunallagen (1991:900) anges att revisorerna årligen i den omfattning som följer av god revisionssed ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden. Revisorerna prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig. I lag om kommunal redovisning (1997:614) finns bl.a. bestämmelser avseende årsredovisningens syfte, vilka delar årsredovisningen ska bestå av och vilken funktion som ansvarar för upprättandet.

Redovisningsrevisionen ska ge revisorerna underlag för att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Den omfattar granskning av regionens årsredovisning, delårsbokslut, intern kontroll samt granskning av olika system och redovisningsrutiner. Syftet med granskningen är att den ska vara ett underlag till revisorernas ställningstagande i revisionsberättelsen.

1.2 Revisionsfrågor

Granskningen av årsredovisningen utgår från en riskanalys och följande revisionsfrågor är aktuella i denna granskning:

- Är årsredovisningen upprättad enligt gällande Lag om kommunal redovisning samt gällande rekommendationer avseende god redovisningssed?
- Ger årsredovisningen en rättvisande bild av resultat och ställning?
- Är balanskravet uppfyllt?
- Har verksamheten bedrivits på ett sätt som gör att fullmäktiges beslutade mål för god ekonomisk hushållning uppnåtts?

1.3 Avgränsning och omfattning

Granskningen är utförd enligt god revisionssed med särskilt beaktande av den landstingskommunala särarten. Detta innebär att revisionen planerats och genomförts på ett sådant sätt att informationen i årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. En revision innefattar att granska ett urval av underlag för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I revisionen ingår också att pröva de redovisningsprinciper som använts i verksamheten. Planeringen är genomförd med utgångspunkt i en risk- och väsentlighetsanalys. Det innebär att vi har koncentrerat våra insatser där risken för väsentliga fel är störst. Riskbedömningen påverkas bl.a. av posternas storlek, mängden transaktioner samt förekomst av komplexa transaktioner och svåra bedömningar.

Beaktande har även skett av de iakttagelser som noterades vid granskningen av delårsrapport 2:2015 per den 31 augusti 2015.

1.4 Revisionskriterier

Granskningen utgår i huvudsak från följande revisionskriterier:

- ▶ Kommunallagen
- ▶ Lag om kommunal redovisning
- ▶ Rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning
- ▶ God revisionssed i kommunal verksamhet 2014
- ▶ Budget med verksamhetsplan 2015, Flerårsplan 2016-2017

Rapporten har faktagranskats av ekonomidirektör, redovisningschef och budgetchef.

2. Ny organisation och resultatuppföljning

Region Jönköpings län (regionen) bildades 1 januari 2015. Detta innebär att den verksamhet som tidigare bedrevs i Landstinget i Jönköpings län samt Regionförbundet Jönköpings län nu ingår i regionen. I samband med detta skedde en förändrad organisation av de tidigare sjukvårdsområdena. Från att sjukvården tidigare varit uppdelad i de geografiska enheterna Jönköpings sjukvårdsområde, Högländets sjukvårdsområde och Värnamo sjukvårdsområde är den nu fördelad i områdena *Medicinsk vård*, *Kirurgisk vård* och *Psykiatri och rehabilitering*. *Medicinsk diagnostik* var sedan tidigare organiserad som en länsövergripande verksamhet. Förutom dessa fyra verksamhetsområden finns följande verksamhetsområden:

- Folktandvården
- IT-centrum
- Kommunal utveckling
- Länstrafiken
- Utbildning och kultur
- Verksamhetsstöd och service (fr.o.m. 2016 ingår även Regionfastigheter)
- Vårdcentralerna Bra Liv

Utöver detta finns ett regionledningskontor som leds av regiondirektören och som har fokus på övergripande strategiska frågor samt bereder ärenden till den politiska ledningen.

2.1 Redovisningssystemets uppbyggnad och verksamhetsrapporter

I redovisningssystemet är sedan tidigare verksamheten uppdelad i *15 resultatområden*. Varje resultatområde kan sedan vara ytterligare uppdelat i resultatenheter/kliniker och även ännu mer detaljerat i ansvarskoder.

Alla resultatområden, förutom regionövergripande verksamhet, lämnar vid årsbokslutet en verksamhetsrapport innehållande resultat- och balansrapport samt analyser och kommentarer till budgetavvikelser. I verksamhetsrapporterna ingår även åtgärdsplaner.

I resultatområdenas redovisade nettokostnad ingår direkta intäkter och kostnader som hör till verksamheten samt kostnader för utnyttjade tjänster från stödfunktioner såsom löpande administration, IT-kostnader, medicinsk diagnostik och lokalkostnader. Stödfunktionerna utgör egna resultatområden som har egen budget och resultatredovisning.

För 2015 är resultatområdenas nettokostnadsavvikelse fördelad enligt följande:

Resultatområde	Avvikelse mot budget (mnkr)
Regionövergripande	235
Kansliet	- 1
IT-centrum	-3
Verksamhetsstöd och service	4
Privata Vårdgivare	5
Vårdcentralerna Bra Liv	-2
Medicinsk Diagnostik	-1
Folktandvården	3
Medicin	-147
Kirurgi	-116
Psykiatri och rehabilitering	-11
Regional utveckling	2
Regional utveckling naturbruk	0
Regionfastigheter	21
Länstrafiken	-1
Regional utveckling	0
Total avvikelse verksamhetens nettokostnad	-14

2.2 Driftsredovisning

I årsredovisningen lämnas ekonomisk information om de olika utgiftsområdena i en särskild driftsredovisning/driftsbudget. Denna är uppdelad i de två områdena Hälso- och sjukvård respektive Regional utveckling. Dessa områden är även grunden för den budget som fastställs av regionfullmäktige.

I driftsredovisningen fördelas regiongemensamma kostnader ut och omfördelningar sker även mellan de olika resultatområdena. Kostnader för regiongemensamma funktioner och projekt är i sin helhet utfördelade i denna redovisning.

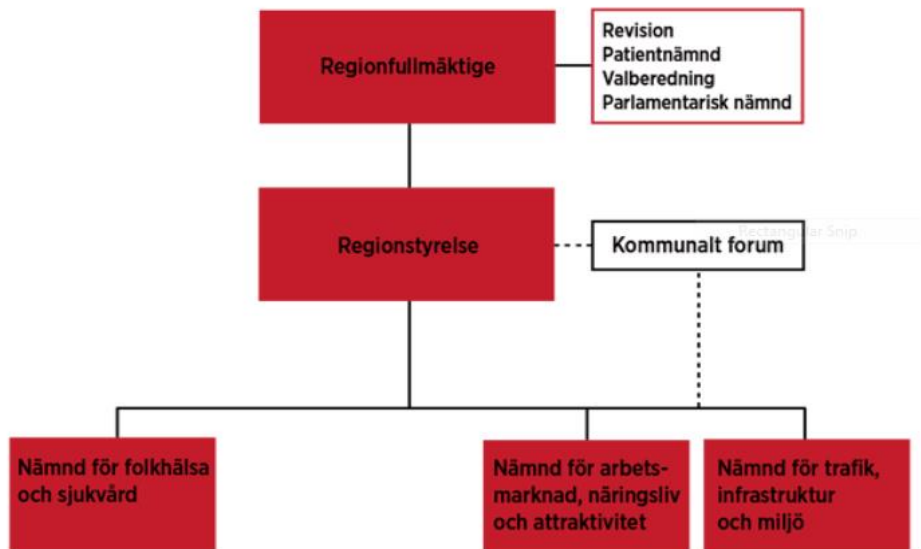
I årsredovisningen för 2015 sammanfattas "Driftsredovisningen" på följande sätt:

	Utfall 2015	Andel av netto- kostnader	Budget 2015	Avvikelse mot budget	Avvikelse i % av total nettokostnad
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD					
Primärvård	1 656	18 %	1 668	12	1 %
Specialiserad somatisk vård	5 108	56 %	4 947	-161	-3 %
Specialiserad psykiatrisk vård	745	8 %	778	33	4 %
Övrig hälso- och sjukvård	584	6 %	585	1	0 %
Tandvård	226	2 %	237	11	5 %
Andel av politisk verksamhet	42	0 %	44	2	5 %
Summa	8 361	92 %	8 259	-102	-1 %
REGIONAL UTVECKLING					
Utbildning	43	0 %	46	3	7 %
Kultur	132	1 %	135	3	2 %
Trafik och infrastruktur	692	8 %	724	32	5 %
Allmän regional utveckling	44	0 %	55	11	25 %
Andel av politisk verksamhet	7	0 %	7	0	0 %
Summa	918	10 %	967	49	5 %
REGIONGEMENSAMT	-144	-2 %	-105	39	-27 %
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNAD	9 135	100 %	9 121	-14	0 %

Vi noterar i vår granskning att det finns vissa svårigheter att följa den återkoppling som regionfullmäktige erhåller via ovanstående driftsredovisning i årsredovisningen och den redovisning som sker i de verksamhetsrapporter som upprättas av verksamhetsområdena (se föregående sida).

2.3 Redovisning per nämnd

Regionens politiska organisation är enligt följande:

Regionen redovisar inte verksamhetskostnader per nämnd för 2015, då beslut fattades först i november 2015. Det har vid granskningens genomförande inte framkommit hur detta ska ske under 2016.

Kommentar/Bedömning:

Regionens verksamhet redovisas i dagsläget utifrån flera olika perspektiv i den ekonomiska redovisningen. Det saknas idag en tydlig och transparent koppling mellan de olika perspektiven, vilket bedöms försvåra den ekonomiska analysen samt förståelsen för hur åtgärdsplaner ska upprättas och förankras. Nuvarande resultatredovisning kan även innebära att det är nästa år blir oklart för de olika nämnderna vilket resultat nämnden ansvarar för samt även hur regionen ska arbeta med att styra de regiongemensamma kostnaderna.

Vi noterar att den förändring som fastställdes i slutet av 2015 då regionens verksamhet har fördelats på nämnder inte nämns i förvaltningsberättelsen/årsredovisningen.

3. Resultatanalys

Resultaträkning, mnkr	Utfall 2015	Budget 2015	Avvikelse mot budget	Prognos vid delår 2015:2	Avvikelse mot prognos	Utfall 2014
Verksamhetens intäkter	1 912	1 623	289	1 812	100	1 806
Verksamhetens kostnader	-10 678	-10 369	-309	-10 603	-75	-10 267
Avskrivningar	-369	-375	6	-375	6	-344
Verksamhetens nettokostnad	-9 135	-9 121	-14	-9 166	31	-8 805
Skatteintäkter	7 407	7 433	-26	7 405	2	7 073
Generella statsbidrag och utjämnings	1 962	1 941	21	1 946	16	1 986
Resultat före finansnetto	234	253	-19	185	49	254
Finansnetto	158	42	116	125	33	80
Årets resultat	392	295	97	310	82	334

Resultatet ovan och analysen är enligt fullfonderingsmodellen. Resultatet enligt blandmodellen uppgår till 226 mnkr.

Kommentarer till resultatet för verksamhetsåret 2015:

- Årets resultat uppgår till 392 mnkr, vilket är 97 mnkr högre än budget och 82 mnkr högre än prognosen som upprättades vid delårsbokslutet 2015:2.
- Verksamhetens nettokostnad är 14 mnkr högre än budget. Det finns stora variationer i budgetavvikelse för olika verksamheter, bl.a. en budgeterad järnvägsinvestering på 33 mnkr, som kommer att kostnadsföras först under 2016 och 2017.
- Ett antal "jämförelsestörande" poster ingår i verksamhetens nettokostnad, bl.a:
  - Återbetalning från AFA Försäkring, 46 mnkr
  - Kostnader för flyglinjen Jönköping – Frankfurt, 11 mnkr

Tillsammans bidrar posterna till ett högre resultat än budgeterat, +68 mnkr. Exklusive dessa poster hade verksamhetens nettokostnad uppgått till -82 mnkr.

- Finansnettot överstiger budgeten med 116 mnkr. Under året har omplaceringar skett som medfört realisationsresultat uppgående till 175 mnkr.

Kommentar/Bedömning:

Regionen redovisar ett resultat som överstiger budget och föregående års resultat. Överskottet förklaras till stora delar av jämförelsestörande poster samt ett positivt finansnetto. Det finns underskott i verksamheterna, särskilt inom den specialiserade somatiska vården. Regionen anger i årsredovisningen att den beslutade åtgärdsplanen, med kostnadsanpassningar på 150 mnkr, har haft begränsat genomslag 2015.

För att nå långsiktig ekonomisk balans är det väsentligt att analys av orsaker till budgetavvikelserna kan ske samt att åtgärdsplaner upprättas och genomförs. Det ställer krav på en tydlig och väl fungerande ekonomi- och verksamhetsstyrning.

4. Rättvisande räkenskaper

En förutsättning för att kunna göra en bedömning av om regionens ekonomi är i balans är att räkenskaperna är rättvisande. Detta innebär bl.a. att samma redovisningsprinciper ska tillämpas vid såväl delårsbokslut som årsbokslut samt att redovisningen, enligt gällande redovisningsregler, avspeglar de händelser som förekommit i regionen under aktuellt räkenskapsår.

4.1 Granskningens genomförande

Granskningen har utgått från den samlade redovisningen för regionen som helhet. Det är utifrån helheten som riskbedömningen av den finansiella informationen i årsredovisningen har skett. En bedömning har gjorts av balansräkningens poster och de enskilda resultatområdenas del i posterna. Vid denna bedömning har hänsyn tagits till beloppens samlade storlek och om balansposterna innehåller svårare bedömningar och värderingar.

Analys har skett av resultatområdenas verksamhetsberättelser, resultatredovisning, och utvalda poster i balansräkningarna. Vid besök på ett antal utvalda verksamhetsområden har fördjupad granskning skett mot bokslutsdokumentation och räkenskapsmaterial. De verksamhetsområden som har besökts är folktandvården, kirurgisk vård, medicinsk diagnostik, medicinsk vård, länstrafiken, verksamhetsstöd och service samt centrala ekonomiavdelningen. På detta sätt har granskningsinsatsen koncentrerats till de områden i regionens samlade redovisning där vi har bedömt att risken för väsentliga fel är störst.

4.2 Bokslutsprocessen

En väsentlig del av granskningen är att förstå regionens bokslutsprocess och de övergripande rutiner och kontroller som finns för att säkerställa att den finansiella informationen inte innehåller väsentliga fel. Att upprätta ett komplett årsbokslut för en komplex verksamhet som regionen samt att upprätta en omfattande årsredovisning ställer höga krav på fastställda tidplaner och väl fungerande rutiner.

Kommentar/Bedömning:

Rutiner och fastställda ansvarsområden vid upprättande av årsbokslut och årsredovisning bedömer vi vara väl genomarbetade och kända i organisationen och bokslutsarbetet har genomförts som planerat.

4.3 Redovisningsprinciper

Lagen om kommunal redovisning är grunden för hur årsredovisningen och upplysningar ska utformas för kommuner och landsting. Rådet för kommunal redovisning är ett normgivande organ för god redovisningssed i kommuner/landsting. Rådet har gett ut ett antal rekommendationer som behandlar olika redovisningsfrågor i årsredovisningen. Avvikelser från rekommendationerna ska lämnas i särskild upplysning i årsredovisningen.

I granskningen ingår att bedöma de redovisningsprinciper som används vid upprättande av bokslut och årsredovisning. Redovisningen ska vara upprättad i enlighet med den kommunala redovisningslagen och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning samt andra anvisningar. Ny lagstiftning och nya redovisningsprinciper ska beaktas. För att nå jämförbarhet mellan åren är det av vikt att redovisningsprinciperna är oförändrade och att upplysningar lämnas om avvikelser sker mot tidigare använda principer.

Kommentar/Bedömning:

I likhet med tidigare år avviker redovisning av pensioner samt snittning av basbeloppseffekt mot de rekommendationer som finns. Detta behandlas i avsnitt 4.4.

Vår bedömning är, med undantag av ovanstående, att Region Jönköpings län i allt väsentligt följer Lagen om kommunal redovisning samt rekommendationerna från Rådet för kommunal redovisning.

Komponentavskrivning av anläggningstillgångar har införts under 2014 och 2015. I övrigt är redovisningsprinciperna oförändrade jämfört med tidigare år.

4.4 Uppföljning av iakttagelser från tidigare år

I föregående års revisionsrapport framkom följande iakttagelse:

Landstinget redovisar pensionskostnaderna enligt den så kallade fullfonderingsmodellen med motivet att därigenom få en mer rättvisande pensionsredovisning. Specifik analys av bokslutet som upprättas i enlighet med blandmodellen saknas i årsredovisningen, dock omfattar merparten av analyserna även blandmodellen. Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad enligt god redovisningssed. Denna bedömning gör vi eftersom årsredovisningen omfattar ett sifferbokslut som uppfyller kraven i Lagen om kommunal redovisning (dvs bokslut utifrån blandmodellen).

Bokföringen av ett genomsnitt för basbeloppseffekt, vid beräkning av avsättning för pensioner, är inte i enlighet med god redovisningssed.

Kommentar/Bedömning:

Den iakttagelse och bedömning som noterades för Landstinget i Jönköpings län, kvarstår även för Region Jönköpings län.

4.5 Iakttagelser vid revision av resultat- och balansräkningar

Avsättning för pensioner

Total avsättning till pensioner inklusive löneskatt uppgår till 8 461 mnkr (föregående år 8 421 mnkr) och består av följande poster:

	2015-12-31	2014-12-31
Avsatt enligt blandmodell KPA	2 578	2 411
Ansvarsförbindelse	4 067	4 209
Avsatt enligt fullfondering KPA	6 645	6 620
Extra KPA	1	3
Snittjustering	77	68
Avsatt till pension ÄDELpension	60	61
Avsättning förtroendevalda	23	25
Regionförbundet	3	-
Avsatt till pensioner inklusive justeringar	6 809	6 777
Löneskatt 24,26%	1 652	1 644
Total avsättning till pensioner inklusive löneskatt	8 461	8 421

Enligt de beräkningar som erhålls från KPA avseende pensionsskuldens utveckling varierar skulden stort mellan åren. Det är ett antal parametrar, bl. a utveckling av räntenivå och uppräknings av basbelopp, som påverkar de prognostiserade skuldens storlek. För att utjämna variationerna mellan åren räknar regionen fram ett rullande genomsnitt.

I blandmodellen redovisas pensionsskulden exklusive snittning.

Prestationsmedel

Regionen får ett antal riktade/specialdestinerade bidrag – prestationsmedel - för att genomföra särskilda insatser eller projekt. Det är inte helt klart hur dessa bidrag ska redovisas. Bidraget och intäkten bör bokföras på samma år som prestationen utförts om inte överenskommelse med bidragsgivaren finns att bidraget kan användas till ett framtida tidsbestämt projekt.

Projektet "Bättre liv för sjuka äldre" har kvar medel från tidigare år uppgående till 8 mnkr. Enligt principen som beskrivs ovan borde dessa medel varit intäktsförda 2015.

Det finns andra prestationsbaserade medel bl. a inom psykiatri och rehabilitering. Medel från 2015 finns kvar i balansräkningen per 2015-12-31. Kommande år sker en förskottsutbetalning av dessa medel varför principen för intäktsföring bör ses över.

Hyrestvist

En hyrestvist finns avseende hyresnivån för lokaler för Vårdcentralen Hälsan 2. Tvisten är avgjord i första instans till regionens nackdel. Överklagande av domen har skett. Hyreskostnaden, enligt hyresvärdens tolkning av avtalet, ingår i resultatet. Eventuella tillkommande kostnader har inte beaktats i årets bokslut.

Kommentar/ bedömning:

Vår bedömning är att delar av bokförda prestationsmedel borde ha påverkat resultatet positivt och rekommenderar regionen att se över principerna för intäktsföring.

4.6 Granskning av intern kontroll - redovisningsrevision

Under året har även granskning av intern kontroll avseende redovisningsrevisionen skett. Denna del av granskningen är inriktad på de processer, som bedömts vara av störst vikt för att säkerställa att den finansiella informationen blir korrekt hanterad vid årsbokslutet. Granskningen är även inriktad mot de områden där risken för väsentliga fel bedöms vara störst.

Granskningen avser inte att täcka samtliga risker eller brister i den interna kontrollen.

Finansverksamheten och fakturahanteringen har granskats särskilt under 2015 i fördjupade projekt. Iakttagelser från granskningarna framgår i rapporterna "Granskning av finansverksamheten" och "Granskning av leverantörs- och fakturahanteringen".

Löner och personalkostnader utgör en väsentlig del av regionens resultaträkning. I årets granskning har registeranalyser av löner under perioden januari – september 2015 genomförts.

Granskningen har bl.a. omfattat:

- Stora enskilda transaktioner
- Höga bruttobelopp per person
- Dubbla poster
- Dubbla personnummer
- Källskatteavdrag
- Arbetsgivaravgifter

Utvalda belopp har stickprovvis granskats mot underlag.

Under året har även översiktlig granskning skett av rutiner för försäkringskydd, avstämningsrutiner för väsentliga konton samt momshantering.

Granskningen vid årsskiftet har särskilt inriktats på rutiner för att säkerställa att kostnader och intäkter redovisas på rätt räkenskapsår samt manuella bokföringsordrar.

För resultat och balanskonton som har visat på väsentliga och oväntade avvikelser jämfört med föregående år har fördjupad analys skett. Kontoanalyser har stickprovvis skett på "känsliga" konton såsom representation, skadestånd, juridiska konsultationer, kurser och konferenser, bidrag mm.

Kommentar/Bedömning:

I likhet med föregående år noteras att det saknas attest på vissa manuella verifikationer. Regionen bör utforma rutiner så att manuella verifikationer atteras av två personer.

5. God ekonomisk hushållning

5.1 Balanskravet

Avstämning av balanskravet är gjord enligt blandmodellen.

Årets resultat enligt blandmodellen (mnr)	226
+Realisationsförluster	0
-Realisationsvinster (Långfristiga placeringar)	-3
Balanskravsunderskott från tidigare år	0
SUMMA	223

Balanskravet är uppfyllt och det finns inga tidigare underskott att återställa.

5.2 Finansiella mål

Bland de övergripande strategiska målen betonas vikten av en långsiktig och uthållig finansiering enligt följande:

Långsiktig och uthållig finansiering

För att på lång sikt trygga verksamhetens finansiering, ska årligen ett resultat nås, som innebär att nödvändiga investeringar kan finansieras med egna medel. Dessutom ska det finnas utrymme för ett visst sparande för pensioner som tjänats in före 1998.

I budgetdokumentet framgår att det är väsentligt att tillräckligt investeringsutrymme skapas så att nuvarande standard i lokaler och utrustning kan behållas. För de närmaste åren bedöms investeringsbehovet årligen uppgå till ca 600 mnr. Det anges även att det finns ett behov av att successivt förbättra relationen mellan finansiella tillgångar och pensionsskuld.

Det finns två *finansiella mål* i budgeten för 2015:

- Investeringar ska egenfinansieras.
- Resultatet ska vara minst på den nivå som krävs för egenfinansiering av investeringarna. Under planperioden 2,3 % av skatt och statsbidrag (ca 220 mnr) årligen.

Måluppfyllelse per 31 december 2015:

Region Jönköpings län redovisar ett resultat för verksamhetsåret 2015 på 392 mnr, vilket motsvarar 4,2 % av skatteintäkter och statsbidrag. Årets resultat inklusive avskrivningar överstiger årets nettoinvesteringar med 424 mnr, vilket innebär att investeringarna har egenfinansierats. Gällande de finansiella målen framgår att bedömning avseende långsiktighet och uthållighet inte ska isoleras till ett enskilt år utan att bedömningen ska

omfatta flera år och helst över en konjunkturcykel. Under den gångna femårsperioden har regionen i genomsnitt uppnått ett resultat i genomsnitt på 3,9 % av skatteintäkter och statsbidrag.

5.3 Verksamhetsrelaterade mål

I Budget med verksamhetsplan 2015, som fullmäktige beslutat om, beskrivs det övergripande ledningssystemet. Utgångspunkten för regionens styrning är att genom god hushållning förverkliga visionen "För ett bra liv i en attraktiv region". Verksamheten ska bedrivas ändamålsenligt och kostnadseffektivt med en finansiering som långsiktigt garanterar verksamheten. God hushållning med offentliga medel ska skapa värde för medborgarna. Visionen beskrivs tillsammans med sex övergripande strategiska mål:

- Bra folkhälsa
- God vård
- Regional utveckling
- Kostnadseffektivitet
- Systemsyn och förbättring/förnyelse
- Långsiktig och uthållig finansiering

Ledningssystemet bygger på principen Balanced Scorecard (balanserat styrkort) som är indelat i perspektiven medborgare/kund, process/produktion, lärande/förnyelse, medarbetare och ekonomi, se bild nedan. Utifrån dessa perspektiv har det fastställts strategiska mål, framgångsfaktorer och systemmätetal. Dessa systemmätetal ska fungera som indikatorer på hur väl de strategiska målen uppnås. Av budgetdokumentet framgår att måltalen för systemmätetalen är högt satta för att stimulera till förnyelse och förbättring av arbetssätt, vilket gör att full måluppfyllelse för varje enskilt systemmätetal inte kan förväntas. Det anges att måluppfyllelsen noga ska följas upp och analyseras och vid behov ska handlingsplaner upprättas.

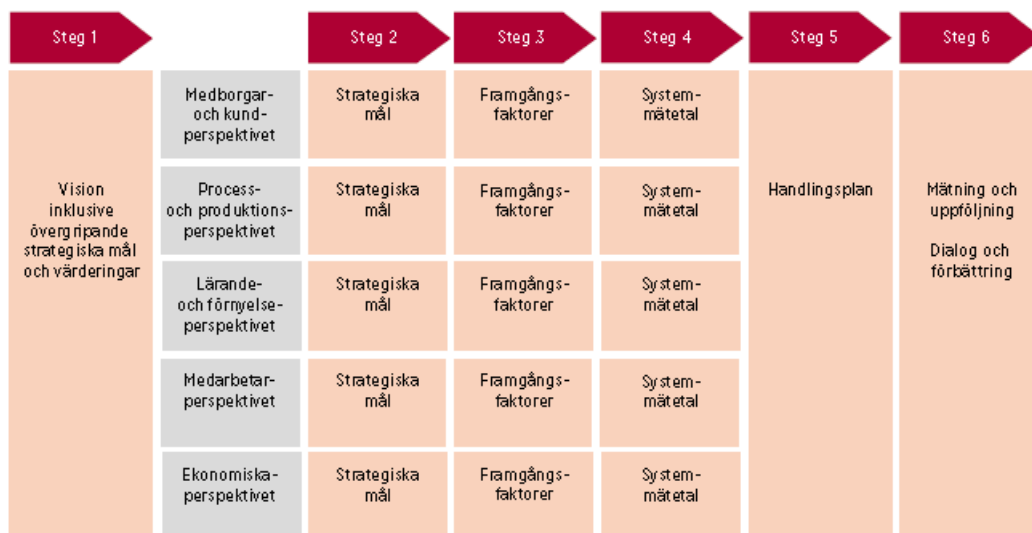

Bild 1: Regionens styrmodell

Det finns även målsättningar avseende cancervården inom Sydöstra sjukvårdsregionen. Målsättningen är formulerad som ett antal löften till patienter och medborgare och de är beslutade i Regionsjukvårdsnämnden. Dessa sex löften är formulerade enligt följande:

- Ingen cancerpatient i regionen har väntat mer än 4 veckor på adekvat behandling.
- Alla cancerpatienter i regionen erbjuds diagnostik och behandling enligt "Best practice".
- Alla cancerpatienter är välinformerade/delaktiga genom hela vårdkedjan.
- Alla patienter i livets slutskede får lika god palliativ vård oavsett bostadsort.
- Alla ska erbjudas bästa möjliga hälsofrämjande insatser och välfungerande screeningprogram.
- Prioritera patientnära forskning inom cancerområdet.

Måluppfyllelse per 31 december 2015

De övergripande strategiska målen (se bild ovan) avser hela verksamheten och i förvaltningsberättelsen finns en sammanfattning över målen som även inkluderar en kortfattad beskrivning av måluppfyllelsen. Måluppfyllelsen avseende de strategiska målen och framgångsfaktorerna beskrivs med utgångspunkt från de olika verksamhetsdelarna (hälso- och sjukvård, tandvård, regional utveckling, medarbetare och miljö, stöd och service) med koppling till de olika perspektiven i Balanced Scorecard.

Nedanstående tabell visar måluppfyllelsen för fastställda systemmätetal.

		2015-12-31	Andel i %	2014-12-31	Andel i %
Antal mål som är uppfyllda		35	49	28	38
Antal mål som är delvis uppfyllda		21	29	25	34
Antal mål som inte är uppfyllda		16	22	21	28
Antal mål som mäts i årsbokslutet		72	100	74	100

Det finns totalt 75 fastställda systemmätetal. Av årsredovisningen framgår att det är 3 mätetal som inte kunnat mätas i årsbokslutet 2015. Två av dessa, avser kundtillfredsställelse och svarsfrekvens i nationell patientenkät. Målet var att nå högre än föregående år. Denna jämförelse är inte möjlig att göra, då konceptet för nationell patientenkät har förändrats sedan föregående år. Det tredje mätetalet som inte kunnat mätas per 31/12 2015 är andel nöjda elever i gymnasieskolan. Detta mätetal är nytt för 2015 och det anges i årsredovisningen att en komplett mätning ej är genomförd. Av de 72 mätetal som anges i tabellen ovan så är 71 jämförbara med föregående år. Det mätetal som inte är jämförbart mellan åren berör andel lärare med pedagogisk utbildning (folkhögskolan). Det finns tre mätetal som inte har något

fastställt målvärde. Detta beror på att mätetalen är nya för 2015 och målvärdet ska sättas utifrån de resultat som erhålls för 2015.

Av tabellen framgår att 78 % av målen är uppfyllda alternativt delvis uppfyllda. Motsvarande siffra var 72 % för 2014, 76 % för 2013 och 85 % för 2012. I jämförelse med föregående år är det 30 mål som har ett bättre resultat än 2014, 18 mål har ett resultat som är i nivå med 2014 och 23 mål har ett resultat som är sämre än året innan.

Regionen gör bedömningen att god hushållning, både finansiellt och verksamhetsmässigt, uppnås för verksamhetsåret 2015. Denna bedömning grundar sig både på hur verksamheten utvecklats i förhållande till regionfullmäktiges fastställda mål och hur verksamhetens resultat förhåller sig till landstingssektorn i övrigt.

I årsredovisningen finns ett avsnitt som avser målsättningen för cancervården inom sydöstra sjukvårdsregionen. Det framgår att arbetet med löftena fortsätter och det finns en rapport som belyser cancervårdens aktuella måluppfyllelse och utveckling över tid. Det anges att Region Jönköpings län har snabbast vårdprocesser i sjukvårdsregionen och att standardiserade vårdförlopp förväntas leda till kortare väntetiden. Standardiserade vårdförlopp har införts för fem cancerdiagnoser under året. Löftena kommenteras/utvärderas inte specifikt i årsredovisningen.

Kommentar/Bedömning

Region Jönköpings län beskriver de övergripande strategiska målen samt ger kommentarer avseende måluppfyllelsen för dessa i årsredovisningen. Likt föregående år är vår bedömning att denna skrivning inte ger någon tydlig bild av om regionen anser att måluppfyllelse erhålls för de övergripande strategiska målen.

Systemmätetalen redovisas likt tidigare år på ett strukturerat sätt, vilket ger en tydlig information avseende fastställd målnivå, måluppfyllelse per 31 december 2015, förändring i jämförelse med de två föregående åren samt vilka gränsvärden som gäller för de olika måluppfyllelsenivåerna (grönt, gult och rött). Vi noterar i vår granskning att det är fler systemmätetal som utvecklats positivt än negativt i jämförelse med föregående år. Inom området Medarbetare är merparten av målen inte uppfyllda/delvis uppfyllda.

Regionens bedömning är att god hushållning uppnås 2015, både finansiellt och verksamhetsmässigt. Denna bedömning grundar sig dels på hur verksamheten utvecklats i förhållande till fullmäktiges mål, dels på hur verksamhetens resultat förhåller sig till landstingssektorn i övrigt. 78 % av mätetalen är uppfyllda/delvis uppfyllda och samtliga finansiella mål är uppfyllda. Av årsredovisningen framgår att det är 49 % av målen som är uppfyllda, vilket är en förbättring i jämförelse med föregående år, då 38 % av målen var uppfyllda. Andelen mål som inte är uppfyllda har minskat i jämförelse med föregående år. I årsredovisningen anges att regionen, utifrån resultatet i Öppna jämförelser, har en mycket bra verksamhet med sammantaget bäst resultat tillsammans med tre andra landsting. Av de indikatorer i Öppna jämförelser för 2015, som är möjliga att jämföra med tidigare värde, har det faktiska resultatet i regionen förbättrats för 69 % av indikatorerna. Målvärdet för detta systemmätetal var 60 %, vilket innebär att måluppfyllelse nås för 2015. Föregående år var resultatet 47 % för detta systemmätetal. Utifrån ovanstående, delar vi regionstyrelsens uppfattning att god hushållning uppnås för 2015.

Utgångspunkten för regionens styrmodell (se bild 1 ovan) är att verksamheten ska bedrivas ändamålsenligt och kostnadseffektivt. Vår bedömning är att redovisning av måluppfyllelsen kan utvecklas för att tydliggöra regionens bedömning om verksamheten har bedrivits med god hushållning. **De strategiska målen och framgångsfaktorerna** som beskrivs i steg 2 och 3 i bilden ovan redovisas i årsredovisningen utifrån perspektiven i **balanced scorecard** med en uppdelning i; *hälso- och sjukvård, regional utveckling, medarbetare och miljö, stöd och service.* **Systemmätetalen** i sin tur är indelade efter *primärvård, specialiserad vård, tandvård, utbildning, kultur, trafik och infrastruktur och verksamhetsgemensamma mätetal.* Denna redovisning gör att det är svårt att koppla utfallet av systemmätetalen och deras utveckling mellan åren till måluppfyllelsen för de övergripande strategiska målen, strategiska målen och framgångsfaktorerna.

Vår bedömning från föregående år kvarstår avseende löftena gällande cancervården. En löpande uppföljning utifrån givna löften är viktig för fortsatt utveckling.

6. Svar på revisionsfrågor

Är årsredovisningen upprättad enligt gällande Lag om kommunal redovisning samt gällande rekommendationer avseende god redovisningssed?

Vår bedömning är att årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad i enlighet med gällande lagstiftning och gällande rekommendationer avseende god redovisningssed med undantag av redovisning av avsättning till pensioner enligt fullfonderingsmodellen samt snittning av basbeloppseffekt.

Samma redovisningsprinciper har använts vid delårsbokslut och årsbokslut för 2015. Komponentavskrivning på anläggningstillgångar har införts under 2014 och 2015, i övrigt är principerna är oförändrade jämfört med tidigare år.

Ger årsredovisningen en rättvisande bild av resultat och ställning?

Vår bedömning är att årsredovisningen ger en rättvisande bild av resultat och ställning.

Är balanskravet uppfyllt?

Balanskravet för 2015 är uppfyllt.

Har verksamheten bedrivits på ett sätt som gör att fullmäktiges beslutade mål för god ekonomisk hushållning uppnåtts?

Vi delar regionens bedömning gällande att god hushållning uppnås för 2015, både finansiellt och verksamhetsmässigt. Denna bedömning grundar sig dels på hur verksamheten utvecklats i förhållande till fullmäktiges mål och dels på hur verksamhetens resultat förhåller sig till landstingssektorn i övrigt. 78 % av mätetalen är uppfyllda/delvis uppfyllda och samtliga finansiella mål är uppfyllda. I årsredovisningen anges att regionen, utifrån resultatet i Öppna jämförelser, har en mycket bra verksamhet med sammantaget bäst resultat tillsammans med tre andra landsting. Vi delar uppfattningen att samtliga finansiella mål är uppfyllda. Vi vill dock framhålla vikten av att regionen fortsätter sitt arbete med att komma till rätta med de stora underskott som finns i verksamheten.

Jönköping 2016-04-07

Helena Patrikson
Certifierad kommunal revisor
och Auktoriserad revisor

Ulrika Stränge
Certifierad kommunal revisor

Anders Hellqvist
Certifierad kommunal revisor